



16.02.2022

Ärende/16

## § 42

### De av ledamöterna Pia Pakarinen och Petra Malin väckta motionerna om att införa en maximal hastighet för elsparkcyklar och förbättra trafiksäkerheten

HEL 2021-008771 T 00 00 03

#### Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionerna som slutbehandlade.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174  
suvi.ramo(a)hel.fi

#### Bilagor

- 1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite
- 2 Valtuutettu Petra Malinin aloite
- 3 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 28.9.2021 valtuutettu Petra Malinin aloitteesta
- 4 Helsingin poliisilaitoksen lausunto, 29.10.2021

#### Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

#### Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

#### Föredragandens motiveringar

Ledamoten Pia Pakarinen och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder om en hastighetsbegränsning på 10–15 km/h kan införas för elsparkcyklar. Ledamoten Petra Malin och 15 andra ledamöter föreslår likaså i sin motion att hastighetsbegränsningarna för elsparkcyklar sänks och att användningen av elsparkcyklar begränsas om kvällar och nätter för att minska antalet olyckor. I Malins motion föreslås dessutom parkeringsstationer för elsparkcyklarna för att förbättra tillgängligheten på gatorna.

Stadsmiljösektorns trafik- och gatuplaneringstjänst har utrett sätt att påverka de utmaningar som den stora ökningen i användningen av elsparkcyklar för med sig. Hittills har samarbete och förhandlingar med operatörerna konstaterats vara det effektivaste och mest ändamålsenliga medlet i stadens verktygsåda. I juli förra året inleddes också ett



bredare samarbete mellan kommunikationsministeriet, sparkcykelföretagen, polisen, Trafikskyddet och städerna för att under hösten 2021 utveckla åtgärder för att lösa de problem som observerats. Tillika har Helsingfors stad gett vägledning till den nationella trafiksäkerhetsstrategin som kommunikationsministeriet ansvarar för. I samband med strategin ska även behovet av eventuella lagändringar bedömas.

#### Åtgärder för att begränsa hastigheten och användningstiderna

Samarbetet resulterade i att operatörerna i juli 2021 införde en hastighetsbegränsning på 15 km/h om nätterna (kl. 00–05) i centrumområdet. Stadsmiljösektorn har granskat HUS:s inofficiella statistik från Mejlans samjour och elsparkcykeloperatörernas prestandauppgifter. Enligt dem har utvecklingen sedan mitten av juli gått i rätt riktning jämfört med början av sommaren, men Mejlans jour har fortsättningsvis fått ta emot ett tiotal patienter varje veckoslut och i snitt mer än två patienter om dagen. Ur stadens synvinkel kan hastighetsbegränsningen därför inte anses vara en tillräcklig åtgärd för att förebygga olyckor.

Efter förhandlingar i höstas beslutade elsparkcykelföretagen Tier, Voi och Lime att ta elsparkcyklarna ur trafik i Helsingfors på veckoslutsnätterna (kl. 00–05) från och med 3.9.2021. Även den nya aktören Dott följer de överenskomna restriktionerna. Enligt statistik från HUS:s olycksfallsavdelning har antalet olycksfall minskat tack vare restriktionerna. Därför kom staden och operatörerna i december 2021 överens om att tills vidare fortsätta försöket med nattligt användningsförbud och andra överenskomna restriktioner, som till att börja med var tidsbestämt till slutet av 2021. I början av 2022 försöker man finna alternativ till dessa omfattande restriktioner. Som villkor för alternativa lösningar gäller emellertid att antalet allvarliga olyckor där elsparkcyklar är inblandade inte ökar och att situationen sommaren 2021 inte upprepas.

Dessutom sänkte operatörerna sparkcyklarnas maximihastighet till 20 km/h dygnet runt i hela stadsområdet. Den nattliga hastighetsbegränsningen (15 km/h) togs i bruk veckans alla nätter i hela området där sparkcyklarna används. Operatörerna lanserade också ett nybörjarläge i sin tjänst, vilket innebär att hastighetsbegränsningen är 15 km/h för en person som kör för första gången. Effekterna av alla åtgärder följdes upp under hösten 2021 med hjälp av statistik från HUS:s olycksfallsavdelning och undersökningsmaterial om användningen av elsparkcyklar som samlades in i samarbete med operatörerna. Uppföljningen fortsätter under våren 2022 så att man på basis av det material som samlats in bedömer hur effektiva de restriktioner som trädde i kraft på hösten är och om hastighetsbegränsningarna är tillräckliga.

#### Att utveckla parkeringen



Utöver dessa överenskomna åtgärder för att förbättra säkerheten ska samarbetet intensifieras ytterligare för att rätta till missförhållandena med parkeringen. Staden har förbundit sig att finna lösningar på problemen med elsparkcyklar som parkeras på ett vådligt sätt. Målet är att utveckla servicen så att det på våren, när användningen av elsparkcyklar åter ökar, finns en överenskommelse i Helsingfors om åtgärder för att påverka olägenheterna som parkeringen orsakar. Till verktygslådan i stadskärnan hör bland annat att använda teknologi för att begränsa parkeringsmöjligheterna och att anlägga särskilda parkeringsplatser. Dessutom har staden fört preliminära diskussioner med operatörerna som har verksamhet i Helsingfors om en Parking Patrol-tjänst. Stadens parkeringsövervakning deltar i utvecklingsarbetet.

För att parkeringen ska kunna utvecklas måste frågor som gäller rum, övervakning och det stora antalet elsparkcyklar lösas. I lagstiftningen om parkering likställs elsparkcyklarna med cyklar. De får alltså parkeras såväl på cykelbanan som på gångbanan så länge som det inte medför oskälig olägenhet för användningen av dessa. Staden deltar i utvecklingen av parkeringen med medvetenheten om att fler elsparkcykelföretag i framtiden kan etablera sig i Helsingfors. Förutom användarsäkerheten ska även fotgängarnas säkerhet på gångbanorna förbättras. Elsparkcyklister som åker på gångbanorna utgör en säkerhetsrisk. Staden söker sätt att dirigera elsparkcyklarna bort från gångbanorna för att förbättra säkerheten för fotgängarna.

Till slut

Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens utlåtande och konstaterar att sparkcykeloperatörerna hittills har visat samarbetsvilja i förhandlingarna. Staden strävar efter att främja de mål som föreslås i motionerna framför allt genom förhandlingar och samarbete och betonar operatörernas gemensamma ansvar för att garantera att verksamheten kan fortsätta. Dessutom använder staden data från tjänsten och hälsovårdstjänsterna för att bedöma hur effektiva åtgärderna är.

I utvecklingen av tjänster som kunnat uppstå tack vare plattformsekonomi är lagändringar och ensidiga bestämmelser från stadens sida inte ändamålsenliga medel. Att ta till dem är dock möjligt om samarbetet inte leder till tillräckligt effektiva åtgärder.

Elsparkcyklarna har etablerat sin ställning som ett färdmedel i staden redan i några år. Det är därför ändamålsenligt att staden och operatörerna tillsammans hittar fungerande lösningar som hjälper operatörerna att etablera sin verksamhet som en del av stadens mångsidiga trafiksystem på ett sätt som beaktar stadsmiljöns krav och utmaningar.



16.02.2022

Ärende/16

Stadsmiljönämnden och Helsingfors polisinspektion har gett utlåtanden om motionerna. Utlåtandena kan läsas i beslutshistorian och bilagorna. Stadsmiljösektorns trafik- och gatuplaneringstjänst har uppdaterat stycket om åtgärder för att begränsa hastigheten och användningstiderna (Nopeusrajoituksiin ja palvelun käyttöaikaan liittyvät toimenpiteet) i stadsmiljönämndens utlåtande från 28.9.2021 så att det bättre beskriver nuläget. I övrigt stämmer stadsstyrelsens svar överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174  
suvi.ramo(a)hel.fi

## Bilagor

- 1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite
- 2 Valtuutettu Petra Malinin aloite
- 3 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 28.9.2021 valtuutettu Petra Malinin aloitteesta
- 4 Helsingin poliisilaitoksen lausunto, 29.10.2021

## Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

## Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 31.01.2022 § 71

HEL 2021-008771 T 00 00 03

HEL 2021-007736

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö  
Sami Sarvilinna



16.02.2022

Ärende/16

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174  
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.09.2021 § 506

HEL 2021-008771 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on selvittänyt keinoja, joilla vaikutetaan laajasti lisääntyneen sähköpotkulautailun aiheuttamiin haasteisiin. Vaikuttavimmaksi ja tarkoituksenmukaisimmaksi kaupungilla käytössä olevaksi keinoksi tähän mennessä on todettu olevan yhteistyö ja neuvottelu operaattorien kanssa. Viime heinäkuussa käynnistettiin myös laajempi yhteistyö Liikenne- ja viestintäministeriön, potkulautayritysten, poliisin, Liikenneturvan ja kaupunkien välillä, jonka tarkoituksena on ollut syksyn 2021 aikana kehittää toimenpiteitä havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi. Lisäksi Helsingin kaupunki on ollut mukana ohjaamassa Liikenne- ja viestintäministeriön vastuulla olevaa valtakunnallista liikenneturvallisuusstrategiaa, jonka yhteydessä on tarkoitus arvioida myös mahdollisten lakimuutosten tarpeellisuutta.

Yhteistyön tuloksena heinäkuun puolesta välistä lähtien operaattoreilla on ollut käytössä yöaikainen (00-05) nopeusrajoitus 15km/h keskustan alueella. Liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on tarkastellut HUS:n epävirallisia Meilahden yhteispäivystyksen tilastoja ja sähköpotkulautaooperaattorien suoritettuja. Niiden mukaan heinäkuun puolenvälin jälkeen on tapahtunut oikean suuntaista kehitystä alkukesään verrattuna, mutta edelleen Meilahden päivystykseen on tullut noin 10 potilasta joka viikonloppu ja keskimäärin yli 2 potilasta päivässä. Kaupungin näkökulmasta nopeusrajoitusta ei voida siten pitää riittävänä rajoitustoimena ehkäisemään onnettomuuksia.

Uusimpien neuvottelujen tuloksena sähköpotkulautayritykset Tier, Voi ja Lime päättivät 3.9.2021 alkaen katkaista Helsingissä palvelun käytön viikonloppuina (klo 00-05). Kokeilu kestää vuoden 2021 loppuun, johon mennessä keskustellaan liikenneturvallisuuden varmistamisesta jatkossa. Kokeiluajalta myös kerätään tietoa, miten aikarajoitukset vaikuttavat tapaturmien määrään, kun huomioidaan myös vuoden ajasta johtuvat käyttömäärämuutokset.

Tämän lisäksi operaattorit laskevat potkulautojensa maksiminopeutta 20 km/h kaikkina aikoina koko kaupungin alueella sekä laajentavat yö-



16.02.2022

Ärende/16

listä 15 km/h nopeusrajoitusta koskemaan viikon kaikkia öitä koko toiminta-alueella. Myös aloittelija -ajotila tuodaan palveluun siten, että ensimmäisellä ajokerralla nopeusrajoitus on 15 km/h. Kaikkien muutosten vaikutuksia seurataan syksyn ja kevään aikana: saamme edelleen tilastotietoa HUS:in tapaturmaosastolta sekä keräämme yhteistyössä operaattorien kanssa tutkimusaineistoa sähköpotkulautojen käytöstä. Arvioimme nyt voimaan tulleiden rajoitusten vaikuttavuutta kerätyn aineiston perusteella sitä, ovatko nopeusrajoitukset olleet riittäviä.

Potkulautaoperaattorit ovat olleet yhteistyöhaluisia. Viimeaikainen negatiivinen julkisuus ei välttämättä tue markkinaehtoista toimintaa. Helsingin kaupunki käyttää erityisesti neuvottelua ja yhteistyötä keinoina edistääkseen toivottuja toimenpiteitä ja korostaa operaattorien yhteisvastuuta toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi. Lisäksi hyödynnämme toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin palvelusta ja terveyspalvelusta saatavaa dataa. Alustatalouden mahdollistamien palveluiden kehittämisessä lakimuutokset ja kaupungin yksipuoliset määräykset toimivat huonosti. Nekin ovat kuitenkin mahdollisia, mikäli yhteistyö ei johda riittävän vaikuttaviin toimenpiteisiin. Sähköpotkulaudat ovat vakiinnuttaneet asemaansa kaupungin yhtenä liikkumisen keinona jo muutamana vuoden ajan, joten tarkoituksenmukaista on yhdessä löytää toimivia ratkaisuja, jotta operaattorit voisivat kaupunkiympäristön asettamien tavoitteiden ja haasteiden puitteissa vakiinnuttaa toimintaansa osana monipuolista liikennejärjestelmää.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja  
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Sirje Lappalainen, liikenneinsinööri: 310 38134  
sirje.lappalainen(a)hel.fi